

Pauro peba owera ie Iesu urubia aboto Gereisia duriomoro ato na-irowomidirotiti

¹ Mo Pauro ie mo Iesu ro kotiodorai dubu e, ina ibose mo abera Godi ro kotiodorai dubu e. Mo urubia ro aubai pua ina urubia ro emeiriai pua nou kotiodorai dubu to ararasoro ri. Keriso Godi ro ta-gowoubua-ro pamo rido, ina mo Iesu Keriso ro narapoi-ro nou woko emesioidiro ri. Nedi peba titi ro mo aboudo ie

² ibose mo abato edi kimibiria naminiramio ro na-orowomidiro neio mutu e. Nimo ro nisioidiro-dumo nedi peba owera ro nio kimibiria urubia aboto erere sabowa ato na-orowomidiro Gereisia duriomoro ato.

³⁻⁴ Abera Naramu Iesu Keriso na-garaburai Abera Godi ubi ato simara keremiro aise gadodorai, nimo duriomoro ubauba tanaro sirio aboudo nou ro iapopo rie. Modobo ie nio neitiro ro wisa tato kiwarebai, ina ibose miro neitiro aboudo aise kowamo nio abato.

⁵ Abera nimo ro memowabutiti-rimo womu tato womu tato. Ibose ba-mororosioidiro-mo.

Mea owera Iesu sapuwo to kaupoti nou se ie ata tato ie

⁶ Mo auna ia kimaragoidiro ro nopia mabu nio mo ro dese to nimeserai ina Godi nio ro nato gebedidiro-dumo. Nio nou ro girapoi-ro mabu Iesu nou ro na-gemeiriai-ro wisa tato kiwarebai nato gowapotai-ro nio aboto, ina nio ro nedi tau

ro nato ata sosoro kitamudiro nou aboto gerewesegerai-dumo.

⁷ Kaupoti mea ower a Iesu sapuwo to nou se ie, ata tato ie. Ina nio arua urubia ro iadoruti-dumo nedi mea ower a ro neio ubi ata sosoro to kemowawo.

⁸ Nio ro keba se mea ower a ta-gimibiria-rimo neibi ro na-nimowauti-birimo. Kaupoti mo ro ata sosoro ower a to kimowauti rasiri ie, mo Godi aboudo ba-naraseperai. Ina ibose sowake urio Adiri sabowa rido nou ro ata sosoro ower a to kimowauti rasiri ie, nou Godi aboudo ba-garaseperai.

⁹ Keba se neibi ro umoro ower a nio aboto ta-norowauti-birimo ina abora a-nowameai-bimo peba ato kisioidiro nedi atu ower a ro. Umoro ower a ibo ie, neibi ro beda ower a nitamudiro-birimo keba se, ata dubu ata ro mea ower a Iesu sapuwo to ata sosoro to nama-itamudiro-ri, nedi dubu ro modobo ie Godi sosoro gabo rido imese moro to karaseperai ie.

¹⁰ Mo ro urubia kamade kiwaititi rasiri ie, mo Keriso edi sowake dubu ro neito ararasoro-ri pua. Mo ibo pua urubia kamade kiwaititi aboto, mo ubi ie Godi kamade kowaititi.

Pauro ro kimowauti ower a Iesu ro gemowauti-ro

¹¹ Kimibiria niramio nio na-orowomidiro iato, mo ubi ie nio umoro kiwai ibo, mo ro nedi mea ower a ro na-nimowauti Iesu sapuwo to, mo ata dubu ata ro emowauti pua nou simara kimaragoidiro ower a.

¹² Ina ibose duriomoro urubia na-orowomidiro neio ata aboudo imidai pua,

idaro neio ata ro atamudiro pua. Nedi mea oweru ro Iesu Keriso ia ro nemowauti-ro.

¹³ Nio umoro ie mo ro beda tanaro nisioidirotiti keba se, Iu urubia edi sabi kibodoro maumo ro nato na-nimidirotiti. Iesu patu urubia mo ro ubauba ta-niwaititi, nedi kimibiria tanaro ro imese opia rie.

¹⁴ Iu urubia edi sabi patu ro mo ro koko ia se nirobidirotiti, ina nou sapuwo to mo masiro imese ohu ia to gowamo arua Iu urubia mo mutu kohaudiro borubi neio mo ro ta-nirohodorai-ro sopu to niauri-ro. Iedi sabi sirio ro nimo nasa naminami ro na-nitamudiro-rimo mo ro bibiri to nibodorotiti.

¹⁵ Kaupoti mo Godi ro keba se gabo ta-nemesioidiro-ro, mo mamu niro turi ato na-nomidiro, edi tau ro nato Godi ro nato narapoi-ro nou woko emesioidiro ri, nou edi maumo nirimagare ro nato nemohodowa-ro.

¹⁶ Ina Godi ro Iesu Keriso nou mabu ato gowawea-ro mo aboto, nou ubi ie mo ro Iesu Keriso sapuwo to edi mea oweru ro imowauti ri Iu oweru karo tato urubia aboto.

Ina edi tau ro nato mo ro ata dubu ata aboto ou pua muro oweru imade ri.

¹⁷ Idaro mo Ierusarema to samo to ou pua, edi na urubia ro na-giapoi keba se kitiodorai urubia to, neio aboudo arua umoro oweru imade ri. Mo Arabia duriomoro to aise nodori, iato na-nimidirotiti taie ioudo norowameai-ro Damasikasi sabowa to.

¹⁸ Netewa didi kisimisi na-goroporeai-birimo mo nato nidiai-ro Ierusarema sabowa to Pita owea ri. Mo Pita abato tuturu tau to omidiro pua, 15 saiki to nomidiro nou abato.

¹⁹ Ina iedi tau ato na-nomidiro Ierusarema sabowa ato Iesu neama Iemisi mo ro nou se nowea, ata kotiodorai dubu ata mo ro owea pua.

²⁰ Godi umoro ie, abora mo ro nedi oweru ro na-niatiti karasaubuti oweru pua, morobise oweru ie.

²¹ Ina ioudo na-nasiriai-ro Siria ra Sirisia ra nedi duriomoro teibo ro neito nagediai-ro.

²² Iesu patu urubia Iudia duriomoro ato na-gorowomidiro iedi tau ro nato, neio umoro pua mo sosoro kiauri.

²³ Neio ro oweru se irowidiro-titi-mo ibo, 'Nimo etu ro niwaititi ubauba nedi dubu ro nimo kimibiria tanaro imese moro to atowouti ri, abora nou ro imowauti urubia mea oweru Iesu sapuwo to.'

²⁴ Ina neido ie iedi kimibiria urubia sirio ro mo ro beda tanaro nisioidiro Godi masiro nou mabu ato gowoubua-rimo.

2

Pauro edi kitamudiro oweru ro kitiodorai urubia nou sapuwo to kamade goi-rimo

¹ 14 kisimisi na-gororoporeai-rimo mo ina imese nidiai Ierusarema sabowa to Banabasi mutu. Mo ro ibose edi tau ro nato Taitasi ta-nadabuai neibi atu se nidiai-birimo.

² Mabu mo Godi ro ta-nemowapotai-ro ibo, 'Oro ito ba-didiai Ierusarema sabowa to.'

Mo ito na-norowateai kimibiria urubia ro etu bi giasoro-ibirimo awawo to, neibi mutu se naradabuai-birimo atu moro ato. Mo ro Iu oweru karo tato urubia idaibo oweru to nimowautititi Iesu sapuwo to neibi aboto nou se nowapotai. Nedi awawo urubia ro neio ubi tato

koi rasiri ie mo edi woko ro na-nisioidirotiti Iu oweru karo tato urubia abato, nedi woko ro ubauba ba-goi.

³ Mo ro nedi oweru to nimowauti-bi awawo na peteibi ro ubi to gomidai-birimo. Ina noudo ie Taitasi Iu dubu pua kaupoti nou neibi ro emediai pua dubu simara takamai kasiai kuriai aboto.

⁴ Nimo nedi oweru ro neito neremowagomea-rimo mabu arua bagea kimibiria mutu urubia ta-garadabuai-rimo piro se nimo aboto, Iesu Keriso edi toutou gabo ro na-gosioidiro nimo neido iwagare ri ina mibo gabo to iwotobowa ri.

⁵ Modobo ie nedi morobise oweru ro Iesu sapuwo to aise kowamo nio abato, ina nou mabu ato ie neio edi karasaubuti kitamudiro ro nimo ro auna se nimowabeouti-dumo.

⁶ Ina iedi awawo kimibiria na peteibi ro iato na-gomidiro-birimo, nedi mea oweru ro beda sosoro to nitamudiro mo ro, neibi ubi tato ie ata oweru ata kadabuai. Nedi awawo kimibiria na peteibi ro neibi awawo urubia ra o beda sosoro urubia ra, io mo aboudo atu sosoro ie dorogora se urubia mutu. Godi sosoro gabo ato kimibiria urubia imese nimo atu sosoro ie, ata kemeteruti tato ie.

⁷ Ina nedi awawo na peteibi ro neibi ro ibo, 'Io morobise ie oro Godi ro ta-gohodowa Iu oweru karo tato urubia mea oweru Iesu sapuwo to imowauti ri, Pita nou ro beda sosoro gohodowa Iu urubia mea oweru Iesu sapuwo to imowauti ri.'

⁸ Mo Godi ro ta-nomia-ro pupuwo korosa Iu oweru karo tato urubia imowauti ri mea oweru

Iesu sapuwo to, ina ibose Pita aboto atu sosoro pupuwo korosa ta-gomia, Iu urubia Iesu sapuwo to imowauti ri.

⁹ Iemisi, Pita, Ioane neibi kimibiria urubia ro gagarema nari iasorotiti-bidumo. Neibi umoro ta-goi-birimo ibo Godi ro wisa tato nirimagare ta-gaiwai-ro mo aboto, nedi woko ro nou osioidiro ri. Taie iedi awawo na peteibi ro mo Banabasi mutu kamade ri neibi mutu tu iato neremamude-birimo, mabu nimo Iesu woko atu se nemesioidirotiti-dumo. Neibi ro ibo, 'Modobo ie nitiro kou Iu owera karo tato urubia aboto, mea owera Iesu sapuwo to iato obodorouti ri. Ibose neibi anamabimo-ou-ri Iu urubia aboto neio imowauti ri mea owera Iesu sapuwo to.'

¹⁰ Taie Iemisi bi ro ibo, 'Modobo ie kimibiria urubia namabu tato Ierusarema sabowa ato nato na-orowomidiro woki imatiti mamu, aise gi-iwarebidiro-ri.' Mo ibose auna ubi ta-noi iedi urubia ro kiwarebai aboto.

Pauro ro paea mata se gemowapotai Pita ibo 'Oro ro ubauba tanaro osioidiro'

¹¹ Pita Entioko sabowa ato na-gomidiro edi tau ro nato nou mo ro paea mata se nemowapotai, mabu nou ro ubauba tanaro gosioidiro.

¹² Keba se Pita Iu owera karo tato urubia mutu iato ta-iradabutititi. Nou nedi urubia mutu na-iradabutititi neio kimibiria urubia ie. Pita keba se neio mutu ohona ta-ihotititi atu moro ato, womu tato arua urubia Iemisi ro na-gimeiriai-ro Ierusarema sabowa rido Entioko sabowa to. Nedi urubia ro Iu urubia ie ibose neio Iesu kowasoro urubia ie. Kaupoti neio ro Iu urubia edi sabi patu ro auna ia se irobidirotiti-mo, idaibo Iu owera karo tato

urubia modobo ie dubu takamai kasiai kuriai Godi edi morobise urubia to ararapoi ri. Ina ata sabi ibose ta-wobodorotiti-mo, 'Iu urubia modobo pua Iu owera karo tato urubia mutu kiho atu moro ato.' Pita neio aboto tere geremati mabu nou neio ro karitiai rie.

Pita nou ri gorodiobo Iu owera karo tato urubia aboudo Iesu etio ro owasoro-dumo, ina neio mutu iradabutiti pua kiho aboto.

¹³ Pita ro iedi tanaro ro na-gosioihiro, nou a-garatigi ibo nou morobise Iu sabi patu kibodoro dubu e. Ina arua Iu kimibiria urubia Pita ro beda sosoro tanaro gosioihiro, neio ro Banabasi mutu ibose to gosioihiro-rimo.

¹⁴ Kaupoti mo ro na-niwia iedi tanaro ro na-gosioihiro-rimo, mea owera Iesu sapuwo to neio ro morobise to ibodoro pua. Taie mo ro Pita paea mata se nemowapotai, 'Pita oro Iu dubu e, kaupoti oro abora Iu dubu sosoro omidiro pua. Oro abora Iu owera karo tato dubu sosoro omidiro. Ina oro ro etou mabu rido imediawado Iu owera karo tato urubia neio Iu urubia sosoro orowomidiro ri?

¹⁵ Pita, Iu owera karo tato urubia sabi na-isebo-dumo, neitiro ibo pua, neitiro Iu karima dubu teibo ie.

¹⁶ Kaupoti nimo umoro ie urubia dubu ro Mose sabi sirio na-ibodoro, nou Godi ro mea tuputupu dubu to apoi-ri pua. Kaupoti gabo owamo ibo mea owera Iesu Keriso sapuwo to etu ro imibiria, nou Godi ro mea tuputupu dubu to nato kapoi ie. Ina ibose nimo arua Iu urubia mea owera Iesu Keriso sapuwo to ta-nimibiria-rimo, nimo Godi ro meamea

tuputupu urubia to iapoi ri, ibo pua sabi kibodoro. Mabu gabo ibo owamo pua ata dubu ata ro sabi kibodoro ina nou Godi ro mea tuputupu dubu to nato kapoi ie.

¹⁷ Ina nimo arua Iu urubia etio ra Iesu Keriso aboto na-nou-rimo nimo Godi ro mea tuputupu urubia to kiapoi aboto, nou sapuwo to Mose edi sabi sirio ro nimo ro auna se ibodoro pua. Arua Iu urubia ro nimo nou mabu ato sabi kisebo urubia to niasoro-dumo. Ina Iesu ro a-nimagegetiti-die ra sabi kisebo tanaro nimo ro inaina isioidiro ri? Pua ie! Nou ro imagegetiti pua idaibo tanaro isioidiro ri.

¹⁸ Mo ro sabi kibodoro gabo keba ia se nimeserai kimibiria gabo obodoro ri, mo ina korowameai ato sabi kibodoro gabo to, mo karasaubuti dubu to imese kararapoi ie.'

¹⁹ Mo keba se sabi patu maumo ato na-nimidirotiti, ina nedi sabi patu ro mo neio ro ta-nowaburai-rimo. Ina noudo ie abora mo sabi kibodoro maumo ato omidiro pua, mo Godi ubi tanaro kisioidiro sapuwo to nomidiro.

²⁰ Mo tagara komidiro keremiro ubauba, Iesu mutu ota kemowotowa ato ta-gemopoguti-rimo. Mo tagara komidiro keremiro ta-nimeserai, abora mo keremiro Iesu ro nemoworohuti. Mo abora durupi ti-nowomidiro, kaupoti mo edi kimibiria ro Godi edi mere ro nou abato towamo. Nou ro nirimagare ta-nemati-ro ina nou nou ri garaburai ota kemowotowa ato mo nou ro morobise keremiro omia ri.

²¹ Godi edi wisa tato nirimagare ro mo ro dorogora tanaro to apoi-ri pua. Mabu sabi gabo kibodoro kaidiro rasiri ie, ina nimo Godi ro mea

tuputupu urubia to nou mabu ato kiapoi rasiri
ie, Iesu Keriso nou ba-gorowagumaidiro
karaburai dorogora se mabu ato.

3

Iesu ato se dimibiria-mo, sabi gabo ibodoro mamo

¹ Nio keba se ta-nimowapotai-birimo tuputupu
owera ibo Iesu Keriso beda sosoro garaburai ota
kemowotowa ato nio ubauba sapuwo to, ina
abora nio ata sosoro gabo obodoro-dumo. Nio
imese meana pua, kawakawa ia ie! Nio beda
urubia ro isaubuti-dumo?

² Mo nio ro kaupoti owera
ba-demowapotai-rimo, Abera edi Tarena Urio ro
nio aboto beda mabu ato gateai-ro? Nio sabi
na-ibodoro-dumo Tarena Urio nio aboto nou
mabu ato a-gateai ra? E e! Neito omidai pua nio
ro, marasio ie! Mabu owamo ibo nio ro mea
owera Iesu sapuwo to keba se nou
gimibiria-rimo, ina Tarena Urio nou mabu ato
gateai-ro nio aboto.

³ Nio ro Iesu kowasoro aboto
na-gatamuai-rimo nio Tarena Urio edi pupuwo
ro neito gowasoro-rimo. Ina nio ibo
a-imaragoidiro-dumo ra simara mino to
owasoro ri Iesu, a? E e, nio imese kawakawa
urubia ie!

⁴ Nio abato edi tanaro sirio ro
na-gororosioidiro-rimo, kororosioidiro kawa
a-gororosioidiro-rimo ra? Io, mabu mutu e.

⁵ Nio aboto Abera ro Tarena Urio
ta-gemeiriai-ro ina nio abato nou ro pupuwo
korosa tanaro ta-gisioidiro. Etou mabu ato

gororosioidiro-rimo idaibo tanaro? Mose sabi patu na-ibodoro-dumo, nou ri a-wororosioidiro-dumo ra? E e, mabu nou pua. Mabu nio ro mea oweru Iesu sapuwo to keba se ta-gimibiria-rimo.

⁶ Ina Tarena Buka ato atu sosoro oweru ibo iamo Aberaham sapuwo to. *Nou Godi ro mea tuputupu dubu to gapoi-ro, mabu Godi edi oweru ro Aberaham ro aise gimibiria.*

⁷ Nio umoro kiamo modobo ie kimibiria urubia neio Aberaham patu urubia ie mabu nedi urubia ro neio kimibiria mutu e.

⁸ Ina ata oweru ibose towamo Tarena Buka ato ibo Iu oweru karo tato kimibiria urubia neio Godi ro mea tuputupu urubia to ama-iapoi-ri mabu neio kimibiria mutu e. Ina nou mabu ato mea oweru Iesu sapuwo to keba se Godi ro ta-gaiwai-ro Aberaham aboto ibo, *oro aramio merebusere nasaio neio aboudo imese sirio urubia erere duriomoro ato na-orowomidiro, neio ro meamea pupuwo korosa tanaro amadimi-iaurititi-ri.*

⁹ Ina etio ro imibiria-dumo Godi edi oweru ro Aberaham ro beda sosoro gimibiria, nedi urubia ro Godi ro ibose korosa ama-imio-ri.

¹⁰ Ina etio ra sabi na-ibodoro-dumo neio Godi ro mea tuputupu urubia to kiapoi aboto, nirimagare babio nedi urubia ro Godi ro mea tuputupu urubia to iapoi-ri pua, neio ubauba ama-iwai-ri mabu neio ro modobo ia pua Mose edi sabi sirio ro kibodoro aboto. Mabu ata oweru ibose towamo Tarena Buka ato *etio ra kibodoro tato imese sabi sirio Mose ro na-gisioidiro, neio Godi ro ubauba ama-iwai-ri.*

¹¹ Io morobise ie, iedi owera ro paea se owamo ibo ata mere ata modobo pua Godi ro mea tuputupu dubu to kapoi aboto sabi kibodoro maumo ato. Mabu owera ibose tiamo Tarena Buka ato, *tuputupu urubia to etio giapoi Godi ro mabu neio aboto tiamo kimibiria, io neio ro se amadimo-owea-ri keremiro.*

¹² Sabi kibodoro gabo ata ie, ina kimibiria gabo ata ie. Tarena Buka ato ibo iamo *etio ra Mose sabi sirio imese na-ibodoro-dumo ibose isebo tato, nedi urubia ro neio keremiro amadimo-owea-ri.*

¹³ Tarena Buka ato ibo iamo *imese sirio sabi etio ra kibodoro tato, iedi urubia ro Godi ro wisa na ubauba ama-iwai-ri.* Nimo nedi ubauba wisa ro nou aboudo Iesu Keriso ro ta-niapopo-ro, ina nou ia ro giratai nedi ubauba wisa ro nimo bobo ato. Tarena Buka ato tiamo idaibo sosoro owera ibo *etu emobuai-dumo ota rido, iedi dubu ro Godi ro kebeiomai ie.* Ina Iesu Keriso aboto idaibo sosoro tanaro nou ro gororosioidiro.

¹⁴ Iesu Keriso ro idaibo tanaro nou gosioidiro mabu Godi ro hodo na-gasaubiai-ro Aberaham aboudo iedi meana ro aise ororosioidiro rie. Etio ra lu owera karo tato urubia erere duriomoro ato na-orowomidiro iedi meana ro neio aboto ororuwo-die. Ina ibose nimo Iesu ro nou mabu ato niapopo-ro nimo kimibiria urubia aboto Tarena Urío emeiriai rie Godi ro keba se edi na gimasogoro-ro.

¹⁵ Kimibiria niramio, netewa teibo dubu teibo hodo na-eremasaubiai-do ata dubu ata ro iwotowa-ri pua, ibose ata ro ohu rido ata owera ata otomai-ri pua.

¹⁶ Ina idaibo sosoro owera Godi ro Aberaham nou nasa mutu neitiro aboto ibo, 'Mo ro nedi

owera ro na-nutura anama-isioidiro-ri.' Godi ro aro pua Aberaham nou nasa sirio neio aboto. Puaie! Godi ro a-gutura Aberaham edi nasa kaupoti ro nou aboto, iedi nasa kaupoti ro Keriso nou se ie.

¹⁷ Mo ro nou nemabuti io Godi ro keba se hodo na-gasaubiai-ro Aberaham aboudo, nou ro owamotiti, ina 430 kisimisi saro gabo ato Godi ro sabi patu nato giaiwai-ro Mose aboto. Ina iedi sabi sirio ro Godi ro edi hodo ro na-gemasaubiai-ro Aberaham aboudo, sabi kibodoro gabo ro emowotowa pua.

¹⁸ Nimo sabi kibodoro ato ina nou mabu ato Godi edi meana ro nimo aboto kou rasiri ie, Godi edi hodo kemasaubiai owera ro meana ioudo iauro-ri pua. Kaupoti Godi ro ata wisa tato se gemasaubiai-ro hodo Aberaham aboudo meana ioudo iauro rie.

¹⁹ Sabi patu etou mabu rido giaiwai-ro Godi ro? Sabi patu maumo ibo ie, Godi ubi ie urubia ro kieibimo ibo, 'Nou ubauba tanaro ie', womu tato Aberaham edi nasa ro Godi ro na-gohodowa nou neito nato gou-ro. Iedi sabi sirio ro neio kiauri ato turi dubu ramutu e, Mose nou se ie. Mabu Godi ro gimeriai-ro sowake urio sirio Mose aboto, iedi sabi sirio ro neio ro nou gemowou-rimo, ina Mose ro giaiwai-ro nedi sabi sirio ro Isiraere urubia aboto neio ro ibodoro ri.

²⁰ Urubia dubu ro kosioidiro ato ata tanaro, nou ro nakara ia se kosioidiro ie, turi dubu tato ie. Ina idaibo sosoro ie, Godi nakara ia se garo-ro nedi owera ro Aberaham aboto, turi dubu tato ie.

²¹ Godi ro edi hodo kemasaubiai ro Aberaham aboudo sabi patu ro a-giwasiai ra, a? E e, sabi

patu ro beda kiwasiai pua. Mabu iedi sabi patu ro Godi ro na-giaiwai-ro urubia ro kibodoro aboto keremiro neito kiauri rasiri ie, Godi ro nato mea tuputupu urubia to ba-giapoi.

²² Kaupoti Tarena Buka ato ibo iamo imese urubia sirio nedi duriomoro gebari ro nato na-orowomidiro ubauba ubi tanaro ro ta-gimotohiti-rimo. Ina noudo ie mea owera Iesu sapuwo to etio ro na-imibiria-dumo, Godi ro edi kemasaubiai owera garo Aberaham aboto, nedi urubia ro meana neido amadimo-owea-ri.

²³ Ina nedi kimibiria tanaro ro ido gou-ro neito, nimo keba se sabi ro ta-nimuruti womu tato Godi ro kimibiria gabo ti-gowapotai-ro.

²⁴ Ina nedi sabi patu ro nimo nou ro kokoho ta-niwaititi womu tato Iesu Keriso neito ti-gorowateai-ro. Iesu Keriso neito nou mabu ato gou-ro, nimo kimibiria maumo ato Godi ro mea tuputupu urubia to kiapoi aboto.

²⁵ Abora nedi kimibiria gabo ro towamo, ina nimo sabi sirio ro kokoho imowaititi pua.

Kimibiria maumo ato nio Godi merebusere to gararapoi-rimo

²⁶ Iesu Keriso kimibiria maumo ato nio Godi merebusere to ta-gararapoi-rimo.

²⁷ Mabu nio obo maumo to na-giwarumiauti-rimo nio Iesu mutu imese karadabuti ie, orio obotama beda sosoro iroiti-dumo, nio Iesu Keriso idaibo mino to gorori-rimo.

²⁸ Nio etio ra Iesu Keriso maumo ato na-orowomidiro, Iu urubia, Iu owera karo tato urubia, sowake urubia, awawo urubia, urubia

orobo ra o urubia dubu ra, nio imese Iesu Keriso ro ta-gidabuai kaupoti to.

²⁹ Abora nio Iesu Keriso do ie, ina nio nou mabu ato gararapoi-rimo Aberaham nasaio to. Ina ibose saiki ata nio Godi ro edi meana ro na-gowapotai-ro Aberaham aboto, nio ro edi meana ro amadimi-imade-ri mabu Godi ro keba se kemasaubiai owera ta-garo-ro Aberaham aboto.

4

¹ Mo kemabuti owera ibo ie, ata mere ubi na-owamo abera karaburai ato nou edi namabu ro kirahidimai aboto, nou kainai ato modobo pua iedi namabu sirio ro nou ro kirahidimai. Namabu ia nou do ie, kaupoti nou kainai ie,

² nou ro modobo ie kiauri dubu owera se kirowidiro, womu tato nou abera ro beda tau gemedea nou korobai.

³ Ina idaibo sosoro ie, nimo keba se merebusere kainakaina sosoro nirowomidiroiti, mabu nimo sopu duriomoro sabi ro ta-nimotohiti-rimo orora aboudo na-gou-rimo.

⁴ Kaupoti ata mea tau Abera Godi ro ta-gohodowa, ina iedi tau ro na-gorowateai-ro nou simara mere nato gemeiriai-ro nedi duriomoro gebari ro neito, paea orobo ro nato goroto. Nou urubia dubu to gararapoi ina Mose edi sabi patu ro nou maumo ato ta-imidiroiti.

⁵ Ina Godi ro nedi tanaro ro nou mabu ato gisioidiro etio ro orowomidiro sabi patu maumo ato nou ro imese ioudo iapopo rie, ina nou morobise merebusere to kararapoi aboto.

⁶ Abora nio Godi merebusere ie. Ina Godi ro nou mabu ato gemeiriai-ro nou Mere edi Tarena Urío ro nio niro turi to, ina ioudo nou ro iarotiti-die idau, idau owera.

⁷ Ina abora nio sopu duriomoro sabi ro imotohiti pua. Nio abora Godi edi merebusere ro neito ararasoro-dumo, ina nou rie iedi meana ro na-iamo-die Godi abato nio nou ro saiki ata ama-imio-ri.

Pauro auna se imaragoidirotiti Gereisia urubia aboto

⁸ Nio keba se Godi umoro tato na-irowomidirotiti nio bagea orora ubi maumo ato irowomidirotiti. Nedi orora ro neio Godi sosoro pua.

⁹ Nedi tau ro nato morobise Godi nio umoro ie, ibose Godi umoro tiamotiti-die nio aboto. Ina mabu boira nio huru to na-orowame-dumo sopu duriomoro sabi kibodoro aboto orora aboudo iedi na gimade-rimo? Iedi duriomoro sabi ro pupuwo tato ie, nio modobo pua neio ro kiwarebai. Nio ubi ra ina korowameai nedi sabi sirio ro neio ro kimotohiti aboto, a?

¹⁰ Nio ro ibose tibodoro-dumo soriomu kainakaina kisioidiro, awawo soriomu kisioidiro, erere tau ato tisioidirotiti-dumo.

¹¹ Mo kimaragoidiro siriosirio niauri nio sapuwo to mabu nedi tanaro ro nio ro auna ia se irobidiro-dumo. Etu umoro ra mo a-norowagumaidiro iedi woko mea ro na-natamuai nio abato, nio ro ta-gebedidiro-dumo, dorogora se owamo.

¹² Kimibiria niramio, mo ito na-nou nio aboto mo nio mutu atu sosoro nimidiro, mabu nimo atu se Mose sabi patu maumo ato orowomidiro

pua. Ina nio mo ro nou ri nimagege iedi sabi patu ro imeserai ri, mo ro beda sosoro nimeserai. Nio keba se meamea tanaro ta-gisioidi-ro-rimo mo aboto.

¹³ Mo omona tau ato na-nou nio aboto, nio umoro ie keba se mo ata duriomoro ato temeteme ro norobai-rimo, ina nou mabu ato nidiai nio aboto temeteme mutu, mea ower a imowauti ri Iesu sapuwo to.

¹⁴ Mo edi temeteme ro nowati-rimo nio mibo nou ro gimia, ina mo iato na-nomidi-ro mo nio ro mea mino to noworohuti-rimo. Mo nio ro emowabe pua ibose ebeiouti pua. Sowake urio Godi aboudo kou rasiri ie nio duriomoro to, nio ro mea mino to ba-goworohuti-rimo, ina mo idaibo sosoro mino to ta-noworohuti-rimo. Ibose Iesu Keriso nou simara durupi to kou rasiri ie nio duriomoro to, nio ro mea mino to ba-goworohuti-rimo, ina mo idaibo sosoro mino to ta-noworohuti-rimo.

¹⁵ Iedi tau ro nato nio auna kamade giworohuti-rimo. Abora, boira iedi kamade ro? Nio abato a-wamo ra? E e pотор ie, imese ta-garatowouti. Mo umoro ie iedi tau ro nato nio auna nirimagare ie mo aboto, ina noudo ie ata gabo kowamo rasiri ie nio edi idomari ro ba-giaubuti-rimo ina mo aboto ba-giaiwo-rimo mo owarebai ri.

¹⁶ Mo ro morobise ower a niatiti nio aboto. Ina beda sosoro ra, mo nio ro nasa dubu to nou mabu ato anamadima-apoi-ri ra?

¹⁷ Nedi karasaubuti urubia ro na-gou-rimo nio aboto, nio neio ro iageawado-dumo. Neio ubi tato ie nio kiwarebai aboto, neio ubi ie nio iwagare ri mo ower a kirowidi-ro aboudo ina

bibiri oi ri neio owera se irowidiro ri.

¹⁸ Mo nio mutu komidiro ato o komidiro tato, nio modobo ie bibiri kiasibai meamea tanaro kisioidiro sapuwo to.

¹⁹ Merebusere nirimagare babio, mo nio mamu sosoro ie. Urubia orobo mere temeteme ro beda sosoro ra na-owaibia, mo idaibo sosoro mere temeteme ro ina nowaibia nio sapuwo to, womu tato nio Iesu Keriso sosoro nama-irowomidirotiti-ri.

²⁰ Mo muso ato nomidiro kaupoti mo auna ubi towamo durupi to kou nio mutu mea mino to eremowauti ri. Mabu mo auna kimaragoidiro towamo nio aboto, kimaragoidiro sirio mutu nomidiro nio ro edi tanaro ro na-gisioidiro-dumo nou sapuwo to.

Totomu owera Sera ra Haga ra sapuwo to ie

²¹ Nio iato na-orowomidiro nio ubi ie Mose sabi maumo ato korowomidiro. Mose ro beda sosoro owera gisioidiro nio ro mea se a-gimidai-rimo ra? Mo ma-demowapotai-rimo!

²²⁻²³ Nou ro ibo, Aberaham ro netewa teibo mere teibo girasomai-ma, ata mere sowake besere Haga nou ato garasomai, durupi ubi ato. Ata mere morobise orobo ato garasomai, iedi mere ro Godi owera ato garasomai. Morobise orobo ato na-garasomai iedi mere ro, nou na-goroto mamu ro mabu Godi ro keba se Aberaham ta-gemowapotai ibo nedi tanaro ro amadimo-ororosioidiro-ri.

²⁴⁻²⁵ Ina nedi totomu ro nou ro a-nimowapotai-die ata maumo, nedi orobo teibo ro neitiro idaibo sosoro ie hodo teibo na-gimasaubiai-ma Godi ro urubia aboudo.

Hodo teibo nou e, neitiro imabuti-mado. Haga owawea-die ibo sabi sirio Mose ro Godi aboudo na-gimidai-ro Sinai podo rido Arabia duriomoro ato na-wotoi. Etio ra Mose sabi patu maumo ato na-orowomidiro, neio Haga merebusere ie, sabi patu ro imuruti-dumo. Haga ibose owawea-die Ierusarema sabowa nedi sopu goto ro nato na-owamo, Iu urubia abora bato orowomidiro neio sabi patu ro imuruti-dumo.

²⁶ Ata hodo nou e. Morobise orobo owawea-die ibo ohu ato ata Ierusarema na-owamo-die, nou nimo mamu e. Nou merebusere sabi patu ro imuruti pua.

²⁷ Ina Tarena Buka ato ower a ibo iamo, *Ierusarema oro modobo ie kamade ro kowati. Oro ibo omidiro teri orobo ie, mere temeteme oro ro owaibia pua. Nedi tau ro nato kamade mutu ohare ba-diwati, mabu oro saiki ata simara merebusere sirio mutu ama-omidiro-ri. Ata orobo uramu mutu na-imidirotiti nou merebusere sipu pua, kaupoti oro merebusere sirio ia amadimo-oi-ri.*

²⁸ Niramio, nio Aberaham merebusere ie Aisaki beda sosoro ra, mabu keba se Godi ro Aberaham aboudo hodo ta-gasaubiai-ro. Io Godi ubi ato gororosioidiro.

²⁹ Ata mere sowake besere ato na-garasomai, nou ro gosobi ata mere morobise orobo ro na-goroto. Ina abora atu sosoro tanaro tororosioidiro-dumo. Mose sabi etio ro ibodoro-dumo ina nimo etio ro Tarena Urio aboudo keremiro na-nimade-rimo nimo neio ro ubauba se niworohuti-dumo.

³⁰ Tarena Buka ato ibo iamo *Abora nedi sowake orobo ro mere mutu diwagare-ma! Iedi*

mere ro modobo pua arua namabu nou ro kirahidimai. Iedi mere ro morobise orobo ro na-gowahau iedi namabu sirio ro abera aboudo modobo ie nou ro kirahidimai.

³¹ Niramio, ina nou do ie nio mo ro a-nimowapotai nedi sowake orobo ro nimo nou merebusere pua, nimo morobise orobo nou merebusere ie.

5

¹ Nimo keba se iedi sabi kibodoro tanaro ro nou ro imese ta-nitahiti. Nimo Iesu Keriso ro sabi patu mibo maumo rido ta-niapopo-ro abora nou maumo ato orowotoi pua. Dirimusubua-mo koko se ba-dorowotoi, modobo pua ina korowameai iedi sabi maumo ro neito.

Sabi patu mibo maumo to ina korowameai modobo pua

² Mo gare neito ma-demedeia-rimo! Mo Pauro ie, nio mo ro mimowapotai-ro ibo nio ro kibodoro ato idaibo tanaro dubu simara takamai kasiai kuriai, io nio aboto Iesu Keriso ro ata mea kiwarebai tanaro ata modobo pua kosioidiro.

³ Nio mo ro ina atu sosoro umoro owera a-nimowapotai ibo nio ata etu ro ororosioidiro idaibo mino to, nou durupi takamai kasiai kuriai, io iedi dubu ro nou ro Mose edi sabi sirio ro ba-mibodorotiti, nou ro ata sabi ata esebea ate.

⁴ Nio etio ro na-ibodoro-dumo nedi sabi patu ro, Godi ro mea tuputupu urubia to kiapoi aboto, nirimagare babio nio Godi aboudo gabo nakara se gorowasiai-rimo. Godi edi wisa tato

nirimagare ro na-gaiwai-ro, nio ro ta-gemeserai-rimo.

⁵ Kaupoti nimo kimibiria mutu Godi ro na-niapoi-ro mea tuputupu urubia to, nimo ro keba moro to woki to ti-niauri-dumo womu tato keremiro beda tau ato namadimo-owea-ri.

⁶ Iesu Keriso kimibiria maumo ato nio durupi takamai kiasio o kiasio tato, io auna tanaro pua. Auna ia tanaro owamo ibo kimibiria kawakawa ro kiamo nio abato, ina nedi kimibiria ro neido kisioihiro ie urubia kiwarebai nirimagare mutu, io auna tanaro nou e.

⁷ Nio keba se modobo ato gorowarario-rimo, ororodiobuti pua. Nedi tau ro nato nio etu ro giwamedei morobise gabo rido? Nedi tanaro ro nio ro na-gosioihiro-rimo etu owera girorowai-rimo?

⁸ Idaibo owera Godi aboudo ou pua. Nio nou ro tiarotiti-die nou obodoro ri.

⁹ Mea se! Nio ro ibo ma-dimaragoidiro-rimo, nakere kosiouti ato susuopu na-warapusia, iedi nakere ro susuopu karakara ro ubauba aise kowai ie. Io idaibo sosoro ie bagea kitamudiro kainai ro nio ubauba imese kiwai ie.

¹⁰ Kaupoti mo nio mutu atu kimibiria urubia ie Abera Naramu sapuwo to, ina nou mabu ato mo a-nimaragoidiro ibo mo edi owera ro nio ro mea se amadimi-imidai-ri, ina ata sosoro owera imibiria-ri pua. Nio etio ro imamuwado-dumo neio ro ubauba wisa amadimi-imidai-ri Godi aboudo.

¹¹ Niramio, mo ia ro itamudiro pua ibo urubia dubu Godi ro tuputupu dubu to kapoi aboto nou modobo ie dubu simara takamai kasiai kuriai, io

mo ro ibo itamudiro pua. Mo ro idaibo sosoro kitamudiro rasiri ie, mo neio ro mea se ba-noworohuti-rimo. Ina ibose mo ro idaibo sosoro kitamudiro rasiri ie dubu takamai kasiai kuriai, edi mea owera ro Iesu Keriso nou ota kemowotowa teibo ato na-gemopoguti-rimo nou ro neio masawe iwaititi-ri pua.

¹² Nio beda urubia ro imamuwado-dumo iedi urubia ro neio modobo ie muopu aise kimeiho!

Tarena urio ubi tanaro, durupi ubi tanaro erere se ie

¹³ Niramio, nio sabi sirio ro imuruti pua, ioudo Godi ro ta-giwatateai-ro, kaupoti modobo pua simara durupi ubauba ubi tanaro kisioidiro. Nio modobo ie nakara se korowarebai nirimagare mutu,

¹⁴ mabu auna owera towamo Tarena Buka ato ibo, *oro modobo ie arua urubia nirimagare kimati oro beda sosoro eremati nirimagare nakara se*. Iedi kaupoti sabi ro nio ro na-obodoro-dumo, io idaibo sosoro ie Mose edi sabi sirio ro nio ro tibodoro-dumo, mabu Mose edi sabi sirio ro nirimagare ro giaupotai.

¹⁵ Kaupoti nio nakara se owera to karagege ato, mea se! Nio iedi dubu patu ro saiki ata emedio-ri pua, ama-orototoro-ri.

¹⁶ Nio mo ro a-nimowapotai modobo ie Tarena Urio edi ubi tanaro ro nou kibodoro aboto, ina nio ro isioidiro-ri pua durupi edi ubauba ubi tanaro ro.

¹⁷ Mabu nimo durupi ubauba ubi tanaro io Tarena Urio ubi tato ie nimo ro kisioidiro aboto. Ina ibose ie Tarena Urio edi ubi tanaro ro kisioidiro ato durupi ubi tato ie. Nedi tanaro

teibo ro neitiro erere se iamo-ma, ubi tato eremati-do. Ina nio nou mabu ato ie modobo pua simara ubi tanaro kisioidiro.

¹⁸ Nio Tarena Urio ro kiwaboi ato nio sabi maumo ato oroho-ri pua.

¹⁹ Iedi durupi ubauba ubi tanaro ro urubia ro na-isioidiro-dumo neio paea se iamotiti. Neio ibo ie, ata orobo mutu koroho, upo tanaro kisioidiro, soka tanaro kisioidiro,

²⁰ ibose orora kiroru, pakani giwari tanaro kisioidiro, kororohoio, keremaro, masawe kerereauri, duboi gabu abera, nou nakara se ubi ie auna to komidiro, karapeputi, arua urubia sopu to kiwororuwoidiro,

²¹ ina arua urubia oriori kiauri. Ata nou e auna se kidio, muguru tanaro kisioidiro, ina arua idaibo sosoro tanaro kisioidiro.

Nio mo ro ina a-nimowapotai pupuwo owera mo ro keba se beda sosoro pupuwo owera nimowapotai, idaibo sosoro ubauba tanaro etio ro isioidiro-dumo Godi edi kiwaboi tanaro maumo ro neio ito odouti-ri pua.

²² Ina Tarena Urio urubia dubu abato na-omidiro, idaibo sosoro meamea tanaro nou ro nou kisioidiro ie, urubia nirimagare kimati, maumo kamade, miro, serawo samo to koi tato, kiwarebai tanaro kisioidiro, meamea tuputupu tanaro kisioidiro, beda owera karo ra, nou ro aise kisioidiro ie,

²³ nakara se sopu to korowororuwoidiro, tanaro kisioidiro ato kororodiobuti mutu.

Nedi meamea tanaro sirio ro ata sabi ata owamo pua neio kidiobo sapuwo to.

²⁴ Etio ra Iesu Keriso urubia to na-gararapoi-rimo neio simara ubauba ubi ota kemowotowa ato ta-gimopoguti-rimo.

²⁵ Ina nimo nedi tau ro nato orio keremiro ta-nimade-rimo Tarena Urio aboudo, ina modobo ie nimo Tarena Urio ro kiwaboioihiro.

²⁶ Nimo modobo pua keremowabu, ibose arua urubia kimasosowado, ina oriori kerereauri.

6

Arua rubi mutu aise gi-orowarebai-ri

¹ Niramio, nio ata kimibiria dubu ata nou ubauba ro na-ohiai nio etio ra Tarena Urio ro na-iwaboi modobo ie nedi dubu ro nio ro mea mino to natara na gabo to kowameai ie. Kaupoti oro modobo ie nakara se keremowotoi aboto, modobo pua oro ubauba ro kowaibia.

² Modobo ie nio atu se korowarebai mibo patu toutou keremowaititi aboto. Nio ro idaibo tanaro na-isioidiro-dumo Iesu Keriso iedi sabi kaupoti ro nio ro nou obodoro-dumo.

³ Mabu nio abato etu ro kimaragoidiro ra ibo, 'O, mo meana ie,' kaupoti nou meana pua, nou nakara se arasaubuti.

⁴ Arua urubia tanaro kisioidiro mutu eremodobowauti mamu. Nio modobo ie simara tanaro se kimaragoidiro, meana ra o ubauba ra, ina meana sapuwo to kamade ro kiwati.

⁵ Ina nimo kaokao na-norowomidiro, beda tanaro kisioidiro ra, wisa korowameai ie oro aboto.

⁶ Nio etio ro itamudiro-dumo Godi edi oweru ro nou to, modobo ie iedi urubia ro nio ro mea se kiwarebai.

⁷ Nio modobo pua nakara se karasaubuti, mabu Godi nio ro asaubuti-ri pua. Mabu nio ro etou tanaro isioi diro-dumo, saiki ata nio ro wisa amadimi-iwia-ri.

⁸ Nio ro na-isioi diro-dumo durupi ubauba ubi tanaro, nio pamo emou-dumo, saiki ata amadimo-owea-ri. Kaupoti nio ro meamea tanaro na-isioi diro-dumo, Tarena Urio kamade kowaititi aboto, nio ro Tarena Urio aboudo womu tato womu tato keremiro amadimo-owea-ri.

⁹ Ina neido ie modobo pua nimo masawe ro kirobowado meamea tanaro kisioidiro aboto, modobo ie imese tau aise kisioidiro. Ina nimo ro nedi tanaro ro namadimi-isioi dirotiti-ri, mea tau tou-die mea wisa nimo aboto nato amadi-owapotai-ri.

¹⁰ Ina neido ie gabo nimo ro kowea ato, modobo ie sirio urubia aboto meamea tanaro aise kisioidiro. Modobo ie nimo ro auna ia se kimibiria borubi kiwarebai.

Pauro iana umoro owera ie

¹¹ *Ba-diauri-mo! Nedi iana titi owera ro mo ro simara tu to nisioidiro awawo titi to, nio ro kieibimai sapuwo to ibo mo ia ro nisioidiro.*

¹² *Nio owera neito dirowidiro-rimo! Arua urubia torowomidiro nio abato nio neio ro timediawado-dumo dubu takamai iwasio ri arua Iu urubia kamade kiwaititi sapuwo to. Nedi urubia ro neio Iesu Keriso ota kemowotowa ato na-garaburai nou sapuwo to se korowauti rasiri ie, Iu urubia serawo ba-goi-rimo neio aboto. Ina nou do ie neio idaibo tanaro kisioidiro tato, neio tere ie Iu urubia ro kiado rie.*

¹³ *Nedi urubia ro takamai kiwasio mutu neio ro ibose Mose sabi patu mea se ibodoro pua. Neio ubi ie nio dubu takamai kiwasio, ina nou sapuwo to eremowabu rie ibo 'Nedi urubia ro dubu takamai nimo ro ta-niwasio-rimo.'*

¹⁴ *Modobo ia pua mo ro idaibo sosoro keremowabu tanaro nou kisioidiro. Iesu Keriso ota kemowotowa ato beda sosoro gemopoguti-rimo, io mo ro nou se kemowabu modobo ie. Iesu Keriso ota kemowotowa teibo ato ta-garaburai, ina nou mabu ato ie mo ro imaragoidiro-ri pua duriomoro tanaro patu kisioidiro aboto, ibose duriomoro urubia ro mo emaragoidiro-ri pua.*

¹⁵ *Dubu simara takamai kasiai o kasiai tato io auna tanaro pua. Auna ia tanaro owamo ibo orio keremiro Godi ro ti-nimiotiti-die.*

¹⁶ *Urubia etio ro iworohuti-dumo idaibo sosoro kimaragoidiro, Godi edi morobise urubia to neio ro gararapoi-rimo, ina wisa tato nirimagare miro mutu neio abato ba-miamotiti.*

¹⁷ *Mo iana oweria ibo ie, modobo pua mo nio ata ro mibo ina komia, mabu mo durupi ato sirio bomo poro tiamo. Iesu Keriso sowake na-nirohotiti temeteme nou sapuwo to niaurititi.*

¹⁸ *Naminiramio, Iesu Keriso wisa tato nirimagare nio niro turi ato ba-miamotiti. Nou se ie, ibose ba-mororosoidiro-mo.*

Tareka Buka
Portions of the Holy Bible in the Bamu language of
Western Province, Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Bamu long Niugini

copyright © 2023 SIL Papua New Guinea

Language: Bamu

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2026-08-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Aug 2026 from source files dated 26 Aug 2026

14d82267-f09c-5d69-a15a-8b9a709122b4